

საცხენოსნო ტურიზმის განვითარების პერსპექტივები საქართველოში

მალხაზ ღვინჯილია გეოგრაფიის აკადემიური დოქტორი, პროფესორი, საქართველოს შოთა რუსთაველის თეატრისა და კინოს სახელმწიფო უნივერსიტეტი, კულტურული ტურიზმის მიმართულების ხელმძღვანელი
E-mail: malkhazgvinjilia@gmail.com

წარმოადგინა ცხუმ-აფხაზეთის მეცნიერებათა აკადემიის გეოგრაფიისა და ტურიზმის ინსტიტუტმა

აბსტრაქტი. საცხენოსნო ტურიზმი თანამედროვე მსოფლიოში აქტიური ტურიზმის საინტერესო ფორმაა. იგი ეკოლოგიურად სუფთა გარემოში ადამიანისა და ცხენის ურთიერთობის ჰუმანური დამოკიდებულების გარდა, მნიშვნელოვანი რელაქსაციის საშუალებაა.

საქართველოში ქართველი კაცის ცხოვრება მჭიდროდაა დაკავშირებული ცხენთან. იგი ისტორიულად წარმოადგენდა, როგორც გადაადგილების, ტვირთზიდვის, ასევე ბრძოლის ველზე მხედრის ერთგულ და საიმედო „მეგობარს“.

ჩვენს ქვეყანაში ტრადიციული დამოკიდებულება არსებობს საცხენოსნო შეჯიბრებებისადმი და სადღესასწაულო დღეებში ტურისტულ დესტინაციებში იმართება ჯირითი, დოღი, ყაბახი, ისინდი და ა.შ.

ჩვენი ქვეყნის რელიეფი და ლანდშაფტური მრავალფეროვნება, მატერიალურ-კულტურული მემკვიდრეობის ობიექტებისა და განსაკუთრებით ციხე-კოშკების არსებობა ხელშემწყობი ფაქტორია საცხენოსნო ტურების მოსაწყობად.

საქართველოში ამჟამად ტურისტული დესტინაციებისა და განსაკუთრებით დაცული ტერიტორიული სისტემების სიახლოვეს შექმნილია საცხენოსნო ბაზები, რომლებიც ტურისტთა გადაადგილების მომსახურებას უზრუნველყოფს.

საცხენოსნო ტურების პოპულარიზაციისა და პოზიციონირებისათვის მიზანშეწონილია საცხენოსნო მარშრუტების დეტალური შესწავლა, საფრთხეებისა და რისკების მინიმიზაცია, თავშესაფარი ქოხების მოწყობა, ფირნიშებისა და

პანორამული ხედების უზრუნველყოფა, მარკირება, გის სისტემებით მობილურ აპლიკაციებში მისი ჩასმა და ტურისტებისათვის მიწოდება. არსებული ღონისძიებების დანერგვა საქართველოში საცხენოსნო ტურიზმის განვითარების ხელშემწობი ფაქტორი გახდება.

საკვანძო სიტყვები: ტურიზმი, ცხენოსნობა, ლამპრობა.

ცხენისა და ადამიანის ურთიერთობის ისტორია ანტიკურ ეპოქას სცდება. ცხენის მოშინაურებით ადამიანმა უერთგულესი მეგობარი და თანაშემწე შეიძინა. ოდითგანვე გადაადგილების ყველაზე ეფექტური საშუალება ცხენი იყო, რომელსაც შეეძლო ურთულესი მონაკვეთების მხედართან ერთად გადალახვა.

ანტიკური და შუა საუკუნეების უცხოური თუ ქართული წყაროები მოწმობს, რომ საქართველო მხედრული ტრადიციების ქვეყანა იყო, სადაც გავრცელებული იყო ცხენოსნობის სხვადასხვა სახეობა – დოდი, ცხენოსნური თამაშები, ყაბახი, ისინდი, ჯირითი და სხვ. აქ ცხენის კულტის არსებობაზე მიუთითებს ძვ.წ. II-I ათასწლეულის ბრინჯაოს ბალთებზე შემორჩენილი გამოსახულებები, ხის ურიკები და ცხენის რიტუალური სამარხები, მაგალითად კოლხეთში, ნაოხვამუში აღმოჩენილი ჯიშინი ცხენის თიხის ფიგურა. დასტურდება, რომ ქართველურ ტომებს ცხენის მოშენება-გაწვრთნაში მთელ ურარტუში არ ჰყოლიათ ბადალი.

რომაელი ისტორიკოსის, დონ კასიოსის ცნობით, ომის ღმერთისადმი მიძღვნილ დღესასწაულთან დაკავშირებით, იბერთა მეფე ფარსმან ქველი თანმხლებ წარჩინებულებთან ერთად რომს სწვევია (II ს.) და ცხენოსნური ასპარეზობა გაუმართავს. ქართველთა ოსტატობით აღტაცებული იმპერატორის ბრძანებით, განსაკუთრებული პატივისცემის ნიშნად, მარსის მოედანზე ცხენზე ამხედრებული ფარსმანის ქანდაკება აღუმართავთ. ადრეული პერიოდის სავარჯიშო ნაგებობათა შორის ლიტერატურულ წყაროებში მოხსენიებულია იპოდრომი და ცხენთსარბიელი. იპოდრომის შესახებ პირველ ცნობებს ვხვდებით აპოლონიოს როდოსელის „არგონავტიკაში“. მეტად საინტერესო ჩანაწერები და ნახატები დაგვიტოვეს XVII საუკუნის იტალიელმა მისიონერებმა – არქანჯელო ლამბერტიმ, დიონიჯო კარლიმ და დონ კრისტოფორო დე კასტელმა. ცხენოსნობის

დაწინაურება მნიშვნელოვანწილად განაპირობა მეგრული და თუშური ჯიშის ცხენების მოშენებამ. თუშეთში ყველაზე გავრცელებული ყოფილა ცხენების ჭენება, სამეგრელოში – დოლი, ყაბახი, თარჩია, ისინდი.

ცხენოსნობას განსაკუთრებით ბევრი მიმდევარი ჰყავდა აფხაზეთში, აქაური მხედრები დიდი ოსტატობით გამოირჩეოდნენ. აჭარაში ცხენოსნურ შეჯიბრებაში მამაკაცებთან ერთად ქალებიც მონაწილეობდნენ და ხშირად იმარჯვებდნენ კიდეც¹⁰.

სპორტული ტურიზმის არსებული სახეობა ამჟამად ახალ სიცოცხლეს იძენს, რადგან რეგულარულად ჩნდება ახალი ბანაკები, მუშავდება ახალი მარშრუტები, რაც ტურისტებს საშუალებას აძლევს გაეცნონ უამრავ ატრაქციონს, ნაკრძალს, ბუნებრივ სილამაზეს. გასული საუკუნის მეორე ნახევარში საცხენოსნო ტურიზმი იყო მეორე ყველაზე პოპულარული საფრანგეთში, მეორე მხოლოდ თხილამურებით სრიალის შემდეგ. ტურისტული ადგილის თვალსაზრისით, საცხენოსნო სპორტი არც ისე დიდი ხნის წინ გამოჩნდა, შესაბამისად, მას აქვს უზარმაზარი სოციალური და რეკრეაციული შესაძლებლობები. საცხენოსნო ტურიზმით ჩვენს ქვეყანაში პრაქტიკულად არა მხოლოდ ქალაქის, არამედ სოფლის მცხოვრებნიც სარგებლობენ, რადგან ამისათვის აუცილებელი ბაზაც გააჩნიათ.

ჩვენი ქვეყნის საცხენოსნო ტურიზმის პრობლემებს შორის შეიძლება დასახელდეს სახელმწიფოს მხრიდან მხოლოდ მცირედი მხარდაჭერის არსებობა, მცირე რაოდენობის კარგად განვითარებული საცხენოსნო მარშრუტები და სპეციალისტების დეფიციტი. ზემოაღნიშნულის ყველაზე მწვავე პრობლემა ინსტრუქტორთა უმეტესობის კვალიფიკაციის ნაკლებობაა. საცხენოსნო ტურიზმში ძირითადად საცხენოსნო სპორტის მიმდევრები ან ცხოველთა მოყვარულები მიდიან სამუშაოდ.

სპორტული საცხენოსნო ტურიზმი მოითხოვს კარგ სწავლებასა და მომზადებას საწყის ეტაპზე, რადგან ეს არის დასვენების ისეთი აქტიური ფორმა, რომელსაც დაზიანების საფრთხეც ახლავს.

¹⁰<http://www.nplg.gov.ge/wikidict/index.php/%E1%83%AA%E1%83%AE%E1%83%94%E1%83%9C%E1%83%9D%E1%83%A1%E1%83%9C%E1%83%9D%E1%83%91%E1%83%90>

საცხენოსნო ტურიზმი გასართობი და აქტიური სპორტული ტურიზმის სახეობაა, რომელიც იყენებს შეკაზმულ ცხენებს, როგორც სატრანსპორტო საშუალებას.

საცხენოსნო ტურიზმის ფარგლებში გამოსაყოფია:

- საცხენოსნო გასეირნება - სადგომს გარეთ გასეირნება, რომელიც გრძელდება 1 საათიდან 3 დღემდე ღამის თევით;
- ცხენის ბილიკები - გრძელი მოგზაურობები (4 დღე ან მეტი) თავლების გარეთ;
- საცხენოსნო ტურიზმის კონკურსი;
- სასწავლებელში არსებული შეჯიბრებები საცხენოსნო ტურიზმის ტექნიკაში;
- სამუშაო ჩაცმის კონკურსი - საცხენოსნო უნარებთან დაკავშირებული შეჯიბრება¹¹.

მრავალი ქვეყანა აწყობს ცხენებით გასეირნებას ისტორიულ ადგილებზე. ეს პოპულარულია საფრანგეთში, ესპანეთში, იტალიაში, გერმანიაში, პორტუგალიაში, დიდ ბრიტანეთში და სხვა. საცხენოსნო ტურები საფრანგეთში აერთიანებს სოფელში მოგზაურობას უძველეს ციხეებში დასვენებასთან. გარდა ამისა, შეთავაზებულია ტური „ოთხი მუშკეტერის ნაკვალევზე“. იტალიაში ღირს წასვლა ტოსკანაში. გიბრალტარის გარშემო მოგზაურობა ევროპაში საკმაოდ პოპულარული საცხენოსნო მარშრუტი გახდა. ესპანეთის კიდევ ერთი თავისებური რეგიონი საცხენოსნო ტურიზმისთვის არის გაროკიას ვულკანები.

ცალკეულ ქვეყნებში აერთიანებენ ბუნებრივი მემკვიდრეობის შესწავლას კულტურულთან და სთავაზობენ ცხენებით გასეირნებას ისტორიულ ადგილებზე. ასეთი ტურები დამახასიათებელია მექსიკის, აშშ-ს, საბერძნეთისა და სხვა ქვეყნებისთვის¹².

¹¹ Конный туризм как одно из самых успешных туристических направлений в мире / Ассоциация туроператоров URL: <http://www.atorus.ru/ru/news/sectornews/new/24775.html>

¹² Питка А.Я. Социально-рекреационные возможности конного туризма // Сетевой научно-практический журнал Научный результат, серия Технологии бизнеса и сервиса. URL: <https://cyberleninka.ru/article/v/sotsialno-rekreatsionnye-vozmozhnosti-konnogo-turizma>

სოციალური და ეკონომიკური მიმართულებების თვალსაზრისით, საცხენოსნო ტურიზმს შეუძლია შექმნას დამატებითი სამუშაო ადგილები, გაზარდოს რეგიონის მიმზიდველობა, შემოსავალი და ამით რეგიონის ცხოვრების დონეც, წარმოქმნას მოთხოვნა ადგილობრივად წარმოებულ პროდუქციაზე, უზრუნველყოს ჯანსაღი ცხოვრების წესი და განავითაროს კულტურული ცხოვრება.

ზოგადად, საერთაშორისო პრაქტიკაში მარშრუტებს, რომლებიც ოთხ დღეზე მეტი ხნის განმავლობაში გრძელდება, ეწოდება ლაშქრობები. საცხენოსნო ტურიზმს ასევე შეიძლება ვუწოდოთ ლაშქრობა პონებზე, აქლემებზე, ვირებზე, ირმებზე, იაკებზე, სპილოებსა და სხვა სახის ცხოველებზე. საცხენოსნო ტურიზმის თავისებურება არის ალჭურვილობისა და პროდუქციის გადატანა სპეციალურ ჩანთებში, რომლებიც მიმაგრებულია ცხენის უნაგირზე ან შეკაზმულ ცხენზე. ტურისტები ჩვეულებრივ ცხოვრობენ საველე პირობებში სრული თვითმომსახურებით. საცხენოსნო ტურიზმში გამოიყენება ზუსტად ისეთივე ალჭურვილობა, როგორც ლაშქრობებში.

საცხენოსნო ტურიზმი არის უნიკალური შესაძლებლობა, მოხვდეთ საქართველოს ყველაზე რთულად მისაღწევ ადგილებში. საცხენოსნო ტურიზმის უზარმაზარი პოპულარობის გათვალისწინებით, საცხენოსნო ტურისტული მარშრუტები მუდმივად ვითარდება. ამ ტიპის აქტიური დასვენების დანერგვის შესაძლებლობები არსებობს თითქმის ყველა რეგიონში, განსაკუთრებით იქ, სადაც სოფლად ცხენები მრავლად ჰყავთ.

საქართველოში საცხენოსნო ტურიზმის განვითარების გაანალიზებით შეგვიძლია დავასკვნათ, რომ საქართველოს რეგიონების უმეტესობაში ტარდება მცირემეტრაჟიანი ცხენოსნობა. ისინი, როგორც წესი, ორგანიზებულია ტურისტული ცენტრების, დასვენების ცენტრების მიერ, როგორც რამდენიმე საათის განმავლობაში, ასევე რამდენიმე დღის განმავლობაში. საცხენოსნო ტურიზმის მარშრუტების უმრავლესობა საქართველოში დაცულ ტერიტორიულ სისტემებთან და უნიკალური ბუნებრივი ფენომენების სიახლოვეს ვითარდება.

ბორჯომ-ხარაგაულის ეროვნული პარკის ადმინისტრაციას ხელშეკრულებები დადებული აქვს პარკის მიმდებარედ მცხოვრებ მოსახლეობასთან, რომელთაც

ტურისტთა მომსახურების უზრუნველსაყოფად შესაბამისი სტანდარტებით აღჭურვილი ცხენები ჰყავთ. პარკის თანამშრომლები ტურისტებს თხოვნების შესაბამისად აწვდიან ცხენების მფლობელთა საკონტაქტო ინფორმაციას, რაც ასევე ეროვნული პარკის ოფიციალურ ინტერნეტგვერდზე დევს. აღნიშნული ცხენებით გადაადგილების საწყისი პუნქტები მოწყობილია აწყურსა და ლიკანში¹³.

ასოციაცია „Horse Tours Georgia“-ს წევრების მიერ ორგანიზებულია ასევე საცხენოსნო ტურები. ასოციაცია ცხენების მფლობელთა პირველი ქართული რეგისტრირებული ჯგუფია, რომელიც აწყობს საცხენოსნო ტურებს პროფესიონალურ დონეზე. ორგანიზაციის წევრები საკუთარ საქმიანობაში იყენებენ სათანადო ცხენებსა და ევროპული სტანდარტების შესაბამის უსაფრთხო აღჭურვილობას. 2013 წელს მათ გაიარეს უმაღლესი კლასის პოლონელი ინსტრუქტორების მიერ ჩატარებული სპეციალიზებული გადამზადება. ჯგუფი საქმიანობას წარმართავს ტურისტული ღირშესანიშნაობებით ერთ-ერთ გამორჩეულ ბორჯომი-ხარაგაულის ეროვნული პარკის ტერიტორიაზე¹⁴.

საინტერესო საცხენოსნო ტურებია წარმოდგენილი იმ ადგილებში, რომლებიც ბუნებრივი ატრაქციის უნიკალური ობიექტებია და უზრუნველყოფილია განთავსების შესაბამისი ინფრასტრუქტურით. აღნიშნულის ნათელი დადასტურებაა ლოპოტას ტბაზე განხორციელებული საცხენოსნო ტურისტული მარშრუტები. ტური დაუვიწყარი მოგონებებისა და ულამაზესი პეიზაჟების ფონზე მხიარულებას ტერიტორიიდან გაუსვლელად ჰპირდება დამთვალიერებელს. ტურის ფარგლებში შესაძლებელია ჯირითი ლოპოტას ხელშეუხებელ ტყეებსა და ალაზნის ველზე, ასევე გზად წმინდა გიორგის ტაძრის მოინახულებაც.

აქვე წარმოდგენილია მეორე ტურიც, რომელიც შესანიშნავი არჩევანია ექსტრიმის მოყვარულთათვის. მთებით გარშემორტყმული საუცხოო ბუნების პეიზაჟების ფონზე მგზავრობას განსაკუთრებული სიამოვნება ახლავს თან. ტურის ფარგლებში, ტურისტებს ტყის ხშირი საფარის და მდინარის გადალახვა მოუწევთ¹⁵.

¹³ <https://nationalparks.ge/ka/site/borjomi-kharagaulinp/adventuresInner/22>

¹⁴ <https://www.facebook.com/borjomihorsetours/>

¹⁵ <https://lopotaresort.com/ge/experiences/%E1%83%A1%E1%83%90%E1%83%AA%E1%83%AE%E1%83%94%E1%83%9C%E1%83%9D%E1%83%A1%E1%83%9C%E1%83%9D-%E1%83%A2%E1%83%A3%E1%83%A0%E1%83%94%E1%83%91%E1%83%98/>

საცხენოსნო ტურები განსაკუთრებულ ინტერესს იძენს ფშავ-ხევსურეთისა და ხევის ისტორიულ-ეთნოგრაფიულ პროვინციებში. განსაკუთრებულობა კი ადგილობრივი მოსახლეობის ისტორიული დამოკიდებულებაა ცხენოსნობასთან, რაც კვალიფიკაციის ერთ-ერთი განმსაზღვრელი მაჩვენებელია. თან ყოველივეს ემატება მთის ურთულეს ბილიკებზე გადაადგილება და შესაბამისი წინაღობებისა თუ ქარაფების ცოდნა.

ტურისტული კომპანია ზეთა (ZETA) მაღალი მთის უნიკალური ბუნებრივი ფენომენების დათვალიერებით დაინტერესებულ ტურისტებს სთავაზობს ცხენებით გადაადგილებას. მარშრუტზე არსებული რთული მონაკვეთების გამო აქ აუცილებელია მეცხენე-გიდის თანხლება.

ორგანიზაცია წარმოადგენს მოკლე მარშრუტს: 2-3 საათი ზეთა - ტბები - ჭაუხის მასივი - ზეთა; გრძელი მარშრუტი: ორი დღე ზეთა - ჭაუხის მასივი - აბუდელაურის ტბები (დამისთევა) - ჭაუხის მასივი - ზეთა¹⁶.

სამცხე-ჯავახეთშიაც წარმოდგენილია საცხენოსნო ტურები, რომელსაც ტურისტული კომპანია adventures ახორციელებს. ანალოგიურია თუშეთის, კოლხეთის, ალგეთისა და მაჭახელას ეროვნულ პარკებში. ასევე დედაქალაქში ლისის ტბის მიმდებარედ და ახალი ზოოპარკის ტერიტორიაზე სთავაზობენ მომსახურებას როგორც ადგილობრივ მცხოვრებთ, ასევე დედაქალაქში მყოფ ტურისტებს.

ქვეყნის მასშტაბით საცხენოსნო ტურებზე გაზრდილმა მოთხოვნამ და მცირემასშტაბიანი გრანტების პროგრამამ “მოქალაქეთა ჩართულობა ეკონომიკური განვითარებისათვის”, დედოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტში შესაძლებელი გახადა აღნიშნული პროექტის განხორციელება. პროექტის ფარგლებში მოხერხდა ბენეფიციარის საკუთრებაში არსებული შენობის, რომელიც არწივის ხეობის ტერიტორიაზე მდებარეობს, რეაბილიტაცია და ცხენებისათვის საჭირო აღჭურვილობის შექმნა. ამ პროექტის ხორცმესხმამ მნიშვნელოვნად გაზარდა

¹⁶ <https://zeta.ge/ge/activities/2/satskhenosno-turi>

ბუნების ძეგლის „არწივის ხეობის“ მიმზიდველობა და ვიზიტორთა რაოდენობა, რაც დადებითად აისახება ტურიზმის სექტორის განვითარებაზე¹⁷.

საქართველოში საცხენოსნო ტურიზმის განვითარების პრობლემების გადაწყვეტის უზრუნველსაყოფად საჭიროა:

საცხენოსნო ტურისტული მარშრუტების გატარება ისეთ ადგილებში, რომლებიც საინტერესო ბუნებრივი ფენომენებისა და კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლებთან ახლოს იქნება. შესაბამისად, პრიორიტეტი უნდა მიენიჭოს ისეთ ობიექტებს, რომლებშიაც მაღალია ბუნებრივი კონტრასტები;

საცხენოსნო მარშრუტების კარტოგრაფირება და გეოინფორმაციული სისტემების საშუალებით მობილურ აპლიკაციებში შეტანა, რათა იგი ხელმისაწვდომი იყოს ნებისმიერი ტურისტისათვის;

საველე პირობებში საცხენოსნო ტურისტული მარშრუტების მარკირება, ბილიკების მიმდებარედ მანიშნებელი ფირნიშების დამონტაჟება;

საცხენოსნო ტურისტულ მარშრუტზე მინიმალური საყოფაცხოვრებო ინფრასტრუქტურით უზრუნველყოფილი შუალედური საცხენოსნო თავშესაფარი ქობების მოწყობა;

მარშრუტების ძნელადგადასალახაობის მიხედვით კლასიფიკაციის შემუშავება, თითოეული მარშრუტისათვის სირთულის შესაბამისად კატეგორიის მინიჭება, რათა ტურისტმა ადვილად აღიქვას, თუ რა წინაღობები ელოდება მას;

უსაფრთხოების უზრუნველყოფის მიზნით, ტერიტორიის ეკოლოგიური მდგრადობის შესწავლა, სახიფათო უბნების გამოყოფა სეზონების შესაბამისად;

სპორტულ ტურიზმში ცხენების მიმართ ქცევის კოდექსის შემუშავება, რაც ცხოველთან ურთიერთობის წესებს დაარეგულირებს.

ამრიგად, საქართველოში არსებობს საცხენოსნო მიმართულებების ძირძველი ტრადიცია, გვყავს მეტნაკლებად კვალიფიციური კადრები, რაც ხელშემწყობი

¹⁷<https://eu4georgia.ge/ka/%E1%83%A1%E1%83%90%E1%83%AA%E1%83%AE%E1%83%94%E1%83%9C%E1%83%9D%E1%83%A1%E1%83%9C%E1%83%9D-%E1%83%A2%E1%83%A3%E1%83%A0%E1%83%94%E1%83%91%E1%83%98-%E1%83%90%E1%83%A0%E1%83%AC%E1%83%98%E1%83%95%E1%83%98/>

ფაქტორია ამ მიმართულების განვითარებისათვის. ხელსაყრელი ბუნებრივი პირობები, ლანდშაფტების კონტრასტული მრავალფეროვნება, ტუროპერატორული კომპანიების, დაცული ტერიტორიული სისტემებისა და კერძო განთავსების სექტორის ჩართულობა დარგის უკეთ განვითარების ხელშემწყობი ფაქტორი ხდება.

ლიტერატურა:

1. <http://www.nplg.gov.ge/wikidict/index.php/%E1%83%AA%E1%83%AE%E1%83%94%E1%83%9C%E1%83%9D%E1%83%A1%E1%83%9C%E1%83%9D%E1%83%91%E1%83%90>
2. Конный туризм как одно из самых успешных туристических направлений в мире / Ассоциация туроператоров URL:
<http://www.atorus.ru/ru/news/sectornews/new/24775.html>
3. Питка А.Я. Социально-рекреационные возможности конного туризма // Сетевой научно-практический журнал Научный результат, серия Технологии бизнеса и сервиса. URL: <https://cyberleninka.ru/article/v/sotsialno-rekreatsionnye-vozmozhnosti-konnogo-turizma>
4. <https://nationalparks.ge/ka/site/borjomi-kharagaulinp/adventuresInner/22>
5. <https://www.facebook.com/borjomihorsetours/>
6. <https://lopotaresort.com/ge/experiences/%E1%83%A1%E1%83%90%E1%83%AA%E1%83%AE%E1%83%94%E1%83%9C%E1%83%9D%E1%83%A1%E1%83%9C%E1%83%9D-%E1%83%A2%E1%83%A3%E1%83%A0%E1%83%94%E1%83%91%E1%83%98/>
7. <https://zeta.ge/ge/activities/2/satskhenosno-turi>
8. <https://eu4georgia.ge/ka/%E1%83%A1%E1%83%90%E1%83%AA%E1%83%AE%E1%83%94%E1%83%9C%E1%83%9D%E1%83%A1%E1%83%9C%E1%83%9D-%E1%83%A2%E1%83%A3%E1%83%A0%E1%83%94%E1%83%91%E1%83%98-%E1%83%90%E1%83%A0%E1%83%AC%E1%83%98%E1%83%95%E1%83%98/>

PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF EQUESTRIAN TOURISM IN GEORGIA

Malkhaz Ghvinjilia

Academic Doctor of Geography, Shota Rustaveli Theater
and Film State University of Georgia, Head of Cultural
Tourism
E-mail: malkhazghvinjilia@gmail.com

*Presented by the Institute of Geography and Tourism at the Tskhum-Abkhazian Academy
of Sciences*

Abstract. Equestrian tourism is an interesting form of active one in the modern world. It is a means of significant relaxation in addition to the humane attitude of the man and horse in an ecologically clean environment.

The life of a Georgian man in Georgia is closely related to the horse. He has historically been a loyal and reliable “friend” of the rider on the field of movement, cargo, as well as on the battlefield.

In our country there is a traditional attitude towards equestrian competitions and on holidays, jiriti, horse racing, zucchini, isindi, etc. are held in the tourist destinations.

Our country’s relief and landscape diversity, the existence of objects of material and cultural heritage sites and especially castles-towers are a contributing factor for arranging hiking tours.

Currently, equestrian bases are created in the vicinity of tourist destinations and especially protected territorial systems in Georgia, which provide services for the movement of tourists.

Presently, in the immediate vicinity of tourist destinations and especially protected territorial systems of Georgia, equestrian bases have been created, which provide services for the movement of tourists.

In order to popularize equestrian tours, it is advisable to study equestrian routes in detail, minimize hazards and risks, arrange shelters, provide banners and panoramic views and install mobile applications for installation in GIS systems. The introduction of existing measures will become a factor contributing to the development of equestrian tourism in Georgia.

Keywords: *Tourism, horseback riding, hiking.*